

A Kúria végzése

Az ügy száma: Kvk.VI.37.465/2018/2.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet előadó bíró, Dr. Sugár Tamás bíró

A kérelmező:

A kérelmező képviselője:

Az eljárás tárgya: választási ügyben hozott határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a kérelmező

A felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: a Nemzeti Választási Bizottság 599/2018. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 599/2018. számú határozatát helybenhagyja.
A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A kérelmező 2018. március 23-án elektronikus levélben fordult Budapest 12. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB), melyben a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjának megsértése miatt - figyelemmel a Ve. 208. §-ára és 148. § (1) bekezdésére - nyújtott be kifogást.
- [2] Előadta, hogy 2018. március 19. napjával kezdődően a háttérben egy magyar zászlót, jobb oldalt Orbán Viktor miniszterelnököt, bal oldalt sötétkék keretezett mezőben a „Nekünk Magyarország az első” feliratot ábrázoló, különféle méretű plakátok kerültek országszerte a közterületeken elhelyezésre. A plakát alapján nem lehet egyértelműen megállapítani, hogy azok jelölő szervezet támogatására buzdítanak-e vagy a kormányzati kommunikáció részét képezik. A plakát így a kérelmező megítélése szerint sérti a választás tisztasága és a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elveit.
- [3] A fényképes bizonyíték mellett kérelmező csatolta a választókerületi jelöltjének két tanú által hitelesített nyilatkozatát, amelyben 2013. március 23-i keltezéssel kijelentik, hogy a csatolt fényképfelvétel 2018. március 22-én 16 óra 36 perckor készült Budapest XV. kerület M3-as

autópálya kivezető szakaszánál elhelyezett óriásplakátról. A plakáton lévő impresszumot csak 1 méternél közelebből lehet elolvasni, ami szerint azt a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség adta ki, megjelölve mellette a felelős kiadó nevét, funkcióját, valamint a rövid úton való elérhetőségeket.

- [4] Kérelmező kifejtette, hogy a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) és a Kúria joggyakorlata szerint a választás tisztaságára, a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveknek kizárólag az olyan plakát felel meg, amelyből magából egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható, hogy kinek a támogatására ösztönöz. Nem elegendő, ha a plakáton apró betűvel, távolról vagy autóból nem olvasható módon kerül feltüntetésre a támogatott szervezet vagy a megrendelő neve, vagyis az, hogy a plakát kinek és milyen jellegű támogatására hív fel.
- [5] E körülmény önmagában is alkalmas a jogsértés megállapítására, de ezen túlmenően a plakát rendkívül szoros vizuális egyezést mutat a kormányzati kommunikációval, így alkalmas a választók megtévesztésére. Nézete szerint továbbá a plakát sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt esélyegyenlőség alapelveit is.
- [6] Kérte a Ve. 218. § (2) bekezdés a), b) és d) pontjai alapján a jogsértés tényének megállapítását, a jogsértő eltávolítását a további jogsértéstől, valamint megfelelő összegű bírság kiszabását.
- [7] A kérelmező beadványát az OEVB elnöke áttette az NVB-hez.

A határozat

- [8] Az NVB 599/2018. számú határozatával a kifogást elutasította. Rögzítette, hogy a plakát tartalma a kifogásban foglaltaknak valóban megfelel, a plakát a miniszterelnököt, egyben a FIDESZ-KDNP közös listavezetőjét ábrázolja, a „Nekünk Magyarország az első” szlogen mellett piros-fehér-zöld színvilág háttér előtt. Az impresszum a plakát alsó részén a teljes mérethez képest csekély méretben látható, azonban valós körülmények között való olvashatósága a benyújtott bizonyíték alapján egyértelműen nem megítélhető.
- [9] Az NVB megállapította, hogy a kérelmező nem hivatkozott olyan tényre vagy körülményre, amely alapján a plakát a választókat úgy tévesztené meg, hogy valamely más jelölő szervezet üzenetként tünteti fel magát. Ezért az NVB azt csak önmagában az azonosíthatóság kérdéskörében, illetve a kormányzati kommunikációval való összevetésben vizsgálta. E körben azonban törvénysértést nem állapított meg. Megjegyezte, hogy a benyújtott kifogásban bizonyítékkal alátámasztva 1 plakát került megjelölésre, ebből következően az OEVB is eljárhatott volna.

A felülvizsgálati kérelem

- [10] A határozattal szemben a kérelmező terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Kérte a határozatot a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján a kifogásnak megfelelően megváltoztatni és a Ve. 218. § (2) bekezdés a), b) és d) pontját alkalmazni.
- [11] Kifejtette, hogy a plakát az NVB által sem vitatottan vizuálisan jelentős mértékben hasonlít a kormányzati kommunikációra. Annak megrendelőjét megjelölő felirat nem olvasható 1 méternél távolabbról. A megszólaló kettős státuszából következően kormányzati kommunikáció látszatát kelti. Mindezt a plakát a választópolgárok megtévesztésére alkalmas, ezáltal a választások tisztaságának sérelmét valósítja meg.

A Kúria döntése

- [12] A Kúria Kvk.37.414/2018/2. számú határozatával az NVB határozatát megváltoztatta és megállapította, hogy a kifogással érintett kampányeszköz sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjában foglalt, a választás tisztaságára és a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveket. A plakát kiadóját a további jogsértéstől eltiltotta.

- [13] Indokolásában utalt a Ve. 140. § a) pontjában és a 141. §-ban szabályozott kampányeszköz és kampánytevékenység fogalmára, melyek kampányidőszakban a választói akarat befolyásolására vagy ennek megkísérlésére alkalmasak, továbbá rögzítette, hogy jelen ügyben 1 darab órásplakát megítéléséről és nem országos plakátkampány minősítéséről van szó, annál is inkább, mert az országban kihelyezett plakátok mérete, elhelyezése, ráláthatósága teljesen eltérő, másrészt a kérelmező is 1 konkrét órásplakáttal kapcsolatosan terjesztette elő bizonyítékát.
- [14] A Kúria ezen plakátra vonatkozóan a kifogást - figyelemmel a bizonyítéokra - alaposnak találta. Megállapította, hogy jelen ügy érdemi tartalma egyezést mutat a Kúria Kvk.V.37.941/2016/3. számú végzésével, melyben a Kúria másik tanácsa - egyébiránt a plakátokról általánosságban (legyen az választási vagy népszavazási) és elvi éllel - rögzítette, hogy a plakát mindig valamilyen üzenetet hordoz, jellegéből, céljából, rendeltetéséből, továbbá a rá vonatkozó szabályozásból adódóan nem közvetlen közlelő és nem különösen gondos vizsgálat eredményeként kell kiderülnie annak, kinek és milyen jellegű támogatására hív fel. Ezt egy kampányban a plakátnak magából, egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható módon kell jeleznie (határozat [30] pont).
- [15] A Kúria ezen értelmezéstől jelen ügyben eltérni nem kívánt, azt irányadónak tekintette és ennek megfelelően a Ve. 140-141. §-ainak összefüggésében megállapította a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjai megsértését és ennek okán alkalmazta a Ve. 218. § (2) bekezdés b) pont szerinti a további jogsértéstől eltiltás jogkövetkezményét. Ezt meghaladóan további felvetések vizsgálatát szükségtelennek, a bírság kiszabását pedig az eset összes körülményeire tekintettel indokolatlannak ítélte.

Alkotmányjogi panasz

- [16] A Kúria végzése ellen a plakát kiadója alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melynek nyomán az Alkotmánybíróság IV/619/2018. számú határozatában megállapította, hogy a Kúria végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisítette.
- [17] Az Alkotmánybíróság szerint az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítási szabadság kiterjed a választási kampány során a jelöltek és jelölő szervezetek által folytatott kampánytevékenységre, amelynek egyik eszköze a választási plakátok készítése és elhelyezése. Ennek megfelelően a választási plakátok elhelyezését korlátozó szabályok a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozását jelentik. A választási plakát elhelyezésének a megtiltása a véleménynyilvánításhoz való jogot közvetlenül korlátozza, így arra csak törvényben kerülhet sor. A Ve. a plakátra vonatkozóan önálló szabályokat tartalmaz. E szabályozás lényeges tartalma szerint a plakát a kampányidőszakban - a Ve. 144. § (4)-(7) bekezdésében meghatározott kivételekkel - korlátozás nélkül elhelyezhető. Az Alkotmánybíróság szerint a Kúria az azonnali felismerhetőség Ve.-ben nem szereplő követelményét támasztotta, ugyanakkor a kifogást tevő az NVB és a Kúria is azonosítani tudta a plakát alapján a jelölő szervezetet.

A Kúria Kpkf.IV.37.446/2018/2. számú végzése

- [18] Az Alkotmánybíróság határozata nyomán eljáró Kúria, figyelemmel a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 123. §-ára, - amely meghatározza az alkotmányjogi panasz esetén követendő eljárást - hivatalból elrendelte, hogy a Kúria K.VI. tanácsa a bírósági jogorvoslati kérelem tárgyában hozzon új határozatot. Döntése alapjaként felhívta a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 427. § (2) bekezdés c) pontját.
- [19] A végzést iránymutatásul adta, hogy az alkotmánybírósági döntés nyomán ebben az ügyben a plakát, mint kampányeszköz készítésére és elhelyezésére csak a Ve. 144. §-a vonatkozik, más törvényi előírás nem. (AB határozat [38] pont).

A Kúria új határozata

- [20] A Kúria az Alkotmánybíróság határozatára tekintettel és a fenti iránymutatásban foglaltak szerint hozta meg új határozatát, és az NVB 599/2018. számú határozatát helybenhagyta. A Kúria e helyütt is visszaütal az Alkotmánybíróság azon álláspontjára, hogy a Ve. 144. § értelmében a plakátok a kampányidőszakban a Ve.-ben meghatározott kivételekkel korlátozás nélkül elhelyezhetők.
- [21] Ez a szabály azt jelenti, hogy a Ve. rendelkezésein kívül más szabály a plakátok elhelyezésére nem alkalmazható. A Ve. 144. § (4)-(7) bekezdése tartalmaz csak korlátozó szabályokat, melyek egyebek közt épület falára, kerítésre, középületre, önkormányzati rendelet szerinti közterület meghatározott részére vonatkoznak, tehát tárgy és időtartam szerint határoznak meg korlátozásokat. Nincs tehát e jogszabályban olyan előírás, mely szerint egyértelműen és nyilvánvalóan - nem csak közvetlen közletről láthatóan - kell felismerhetőnek lenni, hogy a plakát kinek a támogatására ösztönöz.
- [22] Fentiekre tekintettel a Kúria az NVB határozatát a Ve. 235. § (5) bekezdés a) pontja alapulvételével helybenhagyta.

Záró rész

- [23] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Ve. 228. § (2) bekezdése és a Kp. 157. § (7) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 124. § (5) bekezdésének megfelelően - figyelemmel a Ve. 229. § (2) bekezdéséből következően alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokról szóló 2005. évi XVII. törvény 1. § (2) bekezdésére - tárgyaláson kívül bírálta el.
- [24] A felülvizsgálati eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pontja és 5. § (2) bekezdése értelmében az állam viseli.
- [25] A végzés elleni felülvizsgálatot a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2018. április 14.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

tisztviselő